

Eötvös József Collegium: 2022. évi tudományos és szakmai beszámoló

Az ELTE Eötvös József Collegium 2022. évi tudományos és szakmai tevékenységét az alábbi fejezetekre bontva összegzem: I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG; II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK); III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS, KULTURÁLIS ÉS „UTÁNPÓTLÁS” RENDEZVÉNYEK; IV. SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEK: NEMZETI FELSŐOKTATÁSI ÉS KIVÁLÓSÁGI ÖSZTÖNDÍJAK, KÖTETEK; V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK, „NEMZETKÖZIESÍTÉS”.¹

I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

Szervezeti és személyi háttér

Az ELTE Eötvös József Collegium feladata, hogy a tehetséggondozás szellemében az egyetemi oktatást kiegészítse, és azt eredményesebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyeiben és oktatási-kutatási egységeiben összpontosul. A collegisták száma jelenleg: bentlakó [vidéki ELTE-hallgató]: 136 fő (ebből külföldön ösztöndíjjal: 9 fő; senior: 6 fő); bejáró [fővárosi ELTE-hallgató]: 144 fő (ebből külföldön ösztöndíjjal: 1 fő, senior: 18 fő). A Collegiumban a 18 szakmai műhely (Angol–Amerikai műhely, Aurélien Sauvageot francia műhely, Biológia–Kémia műhely, Bollók János klasszika-filológia műhely, Filozófia műhely, Gazdálkodástudományi műhely, Germanisztika műhely, Informatikai műhely, Magyar műhely, Matematika-Fizika műhely, Mendöl Tibor földrajz, föld- és környezettudományi műhely, Olasz műhely, Vekardi József orientalisztika műhely, Skandinavisztika műhely, Spanyol filológiai műhely, Szlavisztika műhely, Társadalomtudományi műhely, Történész műhely) valamint a Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár mellett két oktatási-kutatási egység: a Byzantium Központ és a Cathedra Magistrorum; két egyesület: Magyar Bizantinológiai Társaság és Történelemoktatók Szakmai Egyesülete; négy támogató egyesület: Német-, Francia- és Latintanárok tanári egyesületei és a Gellérthegyvédő Egyesület; valamint az Eötvös Collegiumért Alapítvány erősítette a szakkollégiumi munkát. A kis létszámú főállású oktató (filológiai, nyelvi műhelyek) mellett a szervezeti egységek és műhelyek döntő többségének vezetői és óraadói 2022. második félévében többnyire szerény (többletfeladat, megbízási díj, hallgatói munkaszerződés) javadalmazással látták el feladatukat.

EC-szakkollégiumi kurzusok

A természettudományi kurzusokat a karok (TTK és IK) néhány kivételtől eltekintve befogadták. Az intézetvezetői jóváhagyással a tanszékeken meghirdetett kurzusok „/EC” megjelölést kaptak. A humántudományokat képviselő (BTK és TáTK) – karoktól és tanszékektől be nem fogadott, a klasszikus értelemben vett kiegészítő – kurzusokat az igazgató hatáskörében a NEPTUN rendszerben a Collegium titkárságvezetője hirdette meg.

2021/2022. tavaszi félév: EC-ben meghirdetett kurzusok száma: 87; tanszékeken meghirdetett („/EC” megjelölésű) kurzusok száma: 12. Az EC-ben meghirdetett kurzusok (87) megoszlása: EC főállású oktatóval: 29; külső, megbízott előadó-oktatóval: 58. (Nyelvkurzusok száma: 42).

¹ A 2009. július 1. – 2022. december 31. közötti eredmények teljes körű, részletes felsorolása és összesítése itt található: <https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/eredmenyek>

2022/2023 őszi félév: EC-ben meghirdetett kurzusok száma: 65; tanszékeken meghirdetett („/EC” megjelölésű) kurzusok száma: 11. Az EC-ben meghirdetett kurzusok (65) megoszlása: EC főállású oktatóval: 14; külső, megbízott előadó-oktatóval: 51. (Nyelvkurzusok száma: 18.)

Összesen 152 EC-ben meghirdetett szakkollégiumi kurzus (+ 23 tanszéki „/EC” kurzus).

II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (KÜLSŐ, NEM EGYETEMI PÁLYÁZATOK)

A Collegium (és az Eötvös Collegiumért Alapítvány) – mint önálló kutatóhely – pályázatai a szakmai-tudományos tevékenység fontos, kiegészítő hátterét jelentik. 2022-ben is lezártunk, továbbvittünk, és megkezdtünk pályázatokat.

Lezárt pályázatok:

– A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-21-0011: 900 000 Ft. – Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NEAO-KP-1-2022/1-000198: 1 500 000 Ft. Az Eötvös Collegiumért Alapítvány működésének támogatása. – Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2021/1-000418: 1 000 000 Ft. (marketing, nemzetközi tagdíjak, nemzetközi regisztrációs díjak, technikai eszközök, honlapfejlesztés). – Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201108/2708: 700 000 Ft. Nemzetközi konferencia és kötetbemutató-sorozat megrendezésére.

Folyamatban lévő pályázatok:

– Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncon innen és túl NKFIH NN 124539 (témavezető: Horváth László): 47 154 000 Ft. – Mészáros Tamás NKFIH K 134301 Kutatási pályázat Laonikos Chalkokondylés történeti művének kritikai szövegkiadása: 8 820 000 Ft. – Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2022/1-000250: 1 000 000 Ft (adminisztráció, infrastrukturális fejlesztések, honlapfejlesztés). – Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201108/03046: 1 000 000 Ft (Előadás- és kötetbemutató-sorozat). – Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA 201108/02968: 800 000 Ft (Eötvös József-nap, Eötvös Konferencia lebonyolítására). – Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA A2029/N7140 (miniszeri támogatás): 5.000.000 Ft (Az Eötvös József Collegium újjászervezésének 65. évfordulója). – Olasz Külügyminisztérium pályázata: 1 418 000 Ft. (A collegiumi olasztanítás támogatására). – A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2022. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból: 1 040 000 Ft.

Megkezdett pályázatok:

– Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA A2029/N6657: 700 000 Ft (Tehetségtábor megrendezésére). – Az Eötvös Collegiumért Alapítvány NKA A2029/N5494: 700 000 Ft (Az Eötvös Természettudományos Tábor megvalósítására). – Az Olasz Külügyminisztérium pályázata a collegiumi olasztanítás támogatására: 1 000 000 Ft.

A 2022. évi 15 pályázat értéke (az évi esedékes résszel számolva) mintegy 25 millió Ft.

III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉS KULTURÁLIS RENDEZVÉNYEK

Összesen 39 jelentős rendezvény (előadás, megemlékezés, műhelykonferencia, utánpótlás-képzés, nagy hallgatói és szakterületi konferencia).

- A Gellérthegyvédő Egyesület előadásorozata Szentimreváros értékeiről: 2022. február 4.

- Megújuló Latintanítás, szakmai nap és továbbképzés latintanároknak. 2022. március 3-4.
- Cathedra Magistrorum. 2022. március 7-8.
- A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata Szentimreváros értékeiről: 2022. márc. 11.
- Március 15-i collegista megemlékezés. 2022. március 15.
- Kötetbemutató – Ki voltam? Bassola Zoltán önéletírása
- IX. Tehetségtábor. 2022. április 7-10.
- XXIII. Eötvös Konferencia. 2022. április 22-23.
- Zöld hét a fenntarthatóság jegyében. 2022. április 25-30.
- Német nemzetiségi nyelv és irodalom OKTV döntő fordulója. 2022. március 7.
- Matematika I. kategória OKTV döntő fordulója. 2022. március 11.
- Konferencia Clio műhelyében VIII. (a Történész műhely konferenciája) 2022. március 25-26.
- Latin nyelv OKTV döntő fordulója. 2022. március 29.
- IX. Juvenália (a Magyar műhely konferenciája). 2022. május 6.
- III. De rerum natura - de Naturae rebus (a Biológia-kémia műhely konferenciája) 2022. május 7.
- Test-symposium kötetbemutató. 2022. május 9.
- PLACC fesztivál. 2022. május 13.
- Emlékhelyek napja. 2022. május 14.
- Byzanz und das Abendland VIII. nagy nemzetközi konferencia 2022. május 23-25.
- Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózat – felvidéki kirándulás. 2022. június 3-7.
- Zeichen setzen – Studententagung II. (a Germanisztika műhely konferenciája) 2022. június 8.
- Magyar Futball-elsők Emléknep. 2022. június 23.
- Kárpát-medencei Nyári Egyetem. 2022. július 4-10.
- VIII. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia. 2022. július 6.
- Természettudományos tábor. 2022. július 18-24.
- Felvételi a Collegiumban. 2022. augusztus 22-24.
- Eötvös József-nap, collegiumi tanévnyitó és Keresztury-emlékülés. 2022. szeptember 5.
- A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. szeptember 28.
- Kutatók éjszakája a Collegiumban. 2022. szeptember 30.
- A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. szeptember 30.
- A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. október 5.
- A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. október 26.
- II. Romanisztikai találkozások az Eötvös Collegiumban (a Francia műhely, Spanyol műhely, Olasz műhely konferenciája) 2022. november 11-12.
- Közelítések a szöveghez (a Magyar műhely konferenciája) 2022. november 18-19.
- A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülése. 2022. november 23.
- A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata: Újbuda épített öröksége: a műemlékektől a helyi védelemig. 2022. november 23.
- Repülő iskola. Matematika középiskolásoknak. 2022. november 24.
- Magyarhoni Földtani Társulat Ifjúsági Bizottságának előadóülése. 2022. november 25.
- EJC AASW Workshop Conference (az Angol-Amerikai műhely konferenciája) 2022. november 25.

IV. SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEK: ÖSZTÖNDÍJAK, KIADVÁNYOK

A hallgatói eredmények értékeléséhez fontos szempont, hogy a Collegium döntő többségben érettségi után, valóban „kezdő” elsőéves hallgatókat vesz fel, nem a felsőévesek – a már tanulmányi / tudományos szempontból bizonyított hallgatók – közül toborozza tagjait.

- Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjasok: 2022/2023: 27 fő
- Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjasok: 2022/2023: 31 fő (a kari szakmai bizottságoktól legkiválóbb ösztöndíjasnak ítélték között 3 fő collegista)
- MNB Kiválósági Ösztöndíj: 5 fő

Kiadványok:

Összesen 14 kötet: ebből 3 monográfia, 9 tanulmánykötet [ebből 3 idegen nyelvű], 1 fordítás és 1 közéleti kiadvány. A kötetek megvalósítását jelentő szakkollégiumi (oktatói és hallgatói) kutatómunka a tehetséggondozás meghatározó eleme. A kiadványok a honlapról letölthetőek (<http://honlap.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/>).

- *Quelle und Deutung VI. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung VI am 27. November 2019. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.VI.* Szerk. Sára Balázs. ELTE EJC, Budapest 2021. ISBN 978-615-5897-47-4. 200 p.
- *Sapiens ubique civis.* Szerk. Nagyillés János. ELTE EJC, Budapest 2021. ISSN 2064-2369. 196 p.
- *Tanulmányok a deixisről.* Szerk. Laczkó Krisztina - Tátrai Szilárd. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-51-1. 288 p.
- *Ελληνική Επανάσταση. Α Függetlenség napja – tisztelgés a görög szabadságharc kétszázadik évfordulóján.* Szerk. Juhász Erika. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-50-4. 196 p.
- *ECCE Eötvös Collegium - Collegiumi Értesítő IX.* 2018/2019. Szerk. Juhász Daniella. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN: 2064-0870. 624 p.
- *"Near and Far" 10/1. Proceedings of the Annual Conference of ELTE Eötvös Collegium.* Szerk. Doma Petra - Takó Ferenc. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-49-8. 230 p.
- *„Közel, s távol” 10.2. Az Eötvös Collegium éves konferenciájának előadásaiból. 2020.* Szerk. Doma Petra - Takó Ferenc. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-52-8. 333 p.
- *SZITU 2021.* Szerk. Doma Petra. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897. 304 p.
- *A középiskolai tanári professzió intézményesülésének folyamatai.* Garai Imre. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-53-5. 444 p.
- *Troubles de l'âme, défaillances de la raison : deux études en philosophie hellénistique.* Julie Minas. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-56-6. 262 p.
- *Brunetto Latini: A Kincses könyv Bestiáriuma.* Ford. Németh Linda. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-55-9. 72 p.
- *L'Italia raccontata dal cinema. Dalle origini alla dolce vita.* Michele Sità. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-57-3. 161 p.
- *Határok és határátlépések.* Szerk. Daróczi Jakab, Hajdu Ildikó, Nyerges Csaba, Prótár Noémi. ELTE EJC, Budapest 2022. ISBN: 978-615-5897-54-2. 316 p.
- *Ingenia Hungarica VII.* Szerk. Boda Attila. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN 2416-0911. 169 p.

- *Kompetenzen und Standards*. Hrsg. Ilona Feld-Knapp. CM-Beiträge zur Lehrerforschung. Band VI. ELTE EJC, Budapest 2022. ISSN 2063-837X 440 p.

V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK, „NEMZETKÖZIESÍTÉS”

A Collegium külföldi kapcsolatrendszerének két meghatározó területe van. A Kárpát-medencei (nem kizárólag magyar–magyar) tehetséggondozó és szakkollégiumi hálózat (1) és a nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködések (2).

(1) A Kárpát-medencei tehetséggondozó és szakkollégiumi hálózatot tizenegy éve építjük (tanulmányutak, kiskonferenciák és keretegyezmények). Az együttműködő szervezetekkel (<https://eotvos.elte.hu/collegiumrol/egyutmukodesek/nemzetkozi-egyezmények>) 2016-ban már idehaza rendeztük meg a harmadik Kárpát-medencei szakkollégiumi konferenciát (Eötvös Collegium). A konferenciák anyagából könyvsorozat (*Ingenia Hungarica* ISSN: 2416-0911) indult. Fenti együttműködések is biztosítják, hogy az EC az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetemének (a karok mellett önálló ELTE egységként) állandó résztvevője, és a Márton Aron Szakkollégiummal együtt a Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia megvalósítója. 2022. június 3–7. között a Collegium 45 fős delegációjával hálózatépítő tanulmányi kirándulás tettünk Kelet-Felvidékre és Krakkóba (eperjesi és krakkói magyar tanszékek). A Jagelló Egyetem Magyar Filológiai Tanszékével és az Eperjesi Egyetem Magyar Nyelv és Kultúra Intézetével együttműködési megállapodást is kötöttünk. Hasonlóképp, a 2022 novemberében megnyílt Collegium Varadinum épületavatóján jelen voltunk és a nagyváradi szakkollégiummal együttműködési megállapodást kötöttünk.

(2) A nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködések elsősorban az EC Byzantium Központ és a kapcsolódó szakmai műhelyek valamint a Cathedra Magistrorum szervezik és bonyolítják le. (A Byzantium Központ honlapja: <http://byzantium.eotvos.elte.hu/>. A nyelvi háttér az EC ún. A.L.F.O.N.S.Ó. programja jelenti (http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/alfonso_nyelvi_program.pdf). A nyelvoktatásban a Byzantium Központ és a nyelvi műhelyek oktató-kutatói vesznek részt. Mindazonáltal az együttműködések és a rendezvények kiindulópontját az egyéni és csoportos kutatói eredmények (és pályázatok) jelentik. Hivatalos keretegyezmények: École Normale Supérieure, Paris (Erasmus szerződés is: 2014–2020 között); EHESS Paris (bizantinológiai képzés, MA diploma); Université Paris 3 – Sorbonne nouvelle CERAM Kutatócsoport; L’Université Rennes 2 CELLAM EA 3206 Kutatócsoport, Fribourgi Egyetem (Svájc, hallgatói csereszerződés is). Bolognai Egyetem és Collegio Superiore Bologna; Collegio Superiore de Pisa; Österreichische Akademie der Wissenschaften: Abteilung Schrift- und Buchwesen Institut für Mittelalterforschung. Ión Egyetem (Korfu) és Peloponnésosi Egyetem (Kalamata); Thesszaloniki Egyetem; Szerb Tudományos Akadémia, Bizantinológiai Intézet; Beloit College (USA Wiconsin); University College London (és Institute of Classical Studies); Collegio Borromeo, Pavia.

A Collegium nemzetközi szakmai „beágyazottsága” közvetlen hatással van a tehetséggondozásban elért eredményekre. A collegisták a kultúrintézetek támogatásával (is) külföldi ösztöndíjakat nyernek el, a szemináriumokon és a konferenciákon bekapcsolódnak a nemzetközi kutatásokba. 2022-ben a párizsi ENS-ből érkezett Joseph Bricchet francia lektor. A romanista kultúrintézetek igazgatói részt vettek a novemberben megrendezett Romanisztikai Találkozások című collegiumi konferencián.

Budapest, 2022. december 31.

Horváth László
igazgató